

F O A H A

pentru

MINTE, AMINTA SI LITERATURA.

Nr. 27.

MERCURIU, 8. IULIU

1853.

PREDICA

Dlui prof. de teol. Petru Ratiu, spusă în biserica catedr. rom. din Arad cu ocazia unei solenne intrări în dieceza Aradana a Preasantei Sale Domnului episcopu Procopiu Iracovicianu.

Intre cele mai celebrate și mai veselitoare momente ale vietiei méle numer io acestea, in care me aflu indatorat a intimpina de pe acest anvon ai acestei catedrale besereci pre acel demn si meritat oaspe, despre a carui intimpinari asia dice scriptura in cartea Intieleptiunei lui Sirac c. 44, v. 1. „Se laudam pre barbatii cei mariti, pre parintii nostri in neamul lor.“ V. 8. „Ca toti acestia in dilete sale sau marit.“ V. 11. „Acestia sunt barbatii indurarii, ale carora dreptati nu s-au uitat.“ S. Scriptura dara ne demanda noue se laudam pre barbatii nostri cei mariti; cu dreptu pot io dàra numi diua aceasta diua de serbatoare a diecesei Aradului Romane: aceasta e diua bucuriei, diua dulcii sperantie, diua intrarei in diecese a unui preot mare dupa renduiala lui Melchisedec.

Si deaca tóte natiunile s'au tienut sumetie, si gloria si au atribuit siesi ca au putut pre ómenii sei cei mari si vediuti, cei radicati la stralucite graduri de demnitati ai intimpina cu frumóse gatiri, ale asterne ulitiele cu flori si ramuri verdi, cum facura si strabunii nostri romani cu Cato, Scipionii, si cu altii, dulci sentimente stirninduse prin asia gatiri in inimile fiesce carora, de ai ama, ai glorifica si cu legaturile immortalitatei ase lega de dimii si dupa moartea lor: acestea vie sentimente cu atata mai virtos sunt de ase stirni in pepturile nóstre, ca am aflat pre acela marit al nostru barbat, despre care apriat se pot dice acestea cuvinte, ale S. Scripturi din cartea Mach. 1. C. 11. v. 26, 27. „Inso Imperatul au facut lui, si lau inaltiat pre

el inaintea tuturor prietenilor sei; 27 si lau inaltat lui episcopia, si altele — — — cate au avut spre cinsti, si lau facut pre el povetivitoru prietenilor celor mai de frunte.“

Maria Ta esti acela, Inalt onorate Domnule episcope! despre care suna aceste cuvinte ale S. scripturi. Maria Ta esti alesul Maiestatei Sale alu Imperatului si glorificatul diecesei Aradane si al natiunei nóstre romane, care in al treilea an dupa mórtea repausatului in Domnul episcopu Gerasim Ratiu donat acestei veduve diecese intri spre managárea doljului si felicitarea ei, si acestea doue cuvinte me faculteadia pre mine, Inalt onorate Domnule Eppe! ca prin ale méle putine cuvinte se pot esprima generalele acestei diecese sentimente si doriri. —

Diecesea Aradana are lipsa de cap, ca dupa mórtea sus pomenitului episcop, care in ultimii sei anni multe folositore contesta cu fapta veduva remasei sale diecese, de au si avut cap interimal, pre care Dumnedieu se lu traieasca! si de ar si si fost dóra indestulita cu acel interimal cap, care dulci riuri de margaére si felicitare apromise si se spera multu dela ellu, totusi pronia cea Dumnedieiasca pre Maria Ta te meni de capul acestei veduve diecese atunci, candu fîrte bine ni cunoscut atat noue cat si Mariei Tale, cat de mult se pretinesc capii nostri religionari, cu ce ponderositate sunt indiestrati ei in sinul natiunei, si ce felii de capi sunt ei, dupa cum organele natiunale au dat publicului de a cunoscere si despre carii capi si povetivitori asia dice S. scriptura in cartea eclesiastului, Sirac c. 32, v. 1. „Povetivitoru te au pus pre tine, nu te tiné mare, fii intru ei ca unul dirtre dinsii“ V. 2. „Grigesce de ei — — —“ V. 3. „Ca sa te veselesci de ei si pentru podóba sa iai cununa.“ Si fiindu ca S. Pavel Apl. in

cartea II. catra Corinteni c. 10 asia dice despre puterea capilor besericesti: „Puterea besericeasca é data nu spre stricare, ci spre didirea vóstra.“ Iara in cartea pildelor despre asia capi si povetiitorii c. 29, 12 asia dice S. scriptura: „Principale sau Povetiitorul, care bucuros asulta cuvintele mintiunei, toti ministri sei ii are necucernici si impii. Si Dómne minunate!“ Cati omeni de feliul acesta incunjura pre ómenii cei mari, insa diecesea Aradana incredintiata in marinimitatea Mariei Tale tare éste convinsa, ca esperiintia trecutelor timpuri pre Maria Ta te au radicat de asupra desierilor acestora cete de ómeni. — Asia capé acela intru a caruia sinu dorescu supusii, ca in sinul unuia tata asi versa durerile sale cu confidintia. — Nu dorescu io aci a numera datorintiele episcopesci, ca mai micu sum, de cat se pot aceea, fore lipsele si dorintiele diecesei ale asterne in sinut Mariei Tale me astau indetorat, ca din acelea apriat se vor cunoisce imposantele demnitati ale inaltei chiamari eppale.

Are lipsa diecesea Aradana de Tata si parinte, cea ce este cea mai stralucita peatra scumpa in Mitra episcopeasca, care asia se cuprinda pre si diecesei cum cuprinde Tatal pre si sei in casa sa, despre care eara asia dice S. Pavel Apl. in cartea catru Timoteu c. 3, v. 5. „Ca de nu va sci cineva chivernisi casa sa, cum va purta grige de beserica lui Ddieu“, si in cap. 5 dice eara: „Cine nu pôrta grige de ai sei, si mai virtos de cei de ai casii sale, de credintia sau lepadat, si mai reu este de cat cel necredintios.“ Si intru acest intieles dice catra Timoteiu 1. carte c. 3, v. 1. „Ori cine poftesce episcopatu, bun lucru poftesce“; car. contra Tim. c. 2, v. 7 apriat dice: „Intru tóte dandute pre tine pilda de fapte bune, intru invetiatura, intregitate, onore si nestricatiune.“

Asia Tata si parinte asteapta in Maria Ta diecesea Aradana, care intru tóte danduse pre sine pilda de fapte bune, se stearga lacremile seracilor si a le vedovelor, se dee mangaere filor sei susflesc si asupriti, cu cuventulu si cu fapta, despre care S. Pavel catra Tim. c. 5 pre larg vorbesce.

Are lipsa diecesa Aradana de luminatoriu dupa cam au dis Christos: „Asia se luminedie lumina vóstra 'naintea ómenilor, ca vediendu faptele vóstre se mareasca pre Tatal vostru cel din ceriuri“, ca de óre unde, in diecesa acésta éste mai mare lipsa de luminatoriu natiunii din carii rari innóta in océ-

nul alor 400,000 de romani si acésta insusire é tocma clerului mai de lipsa, dela care aterna lumenie poporului. Acésta insusire asia stralucesce in midilocul diecesei, ca sórele in midilocul lumii, si numai atunci poate fi capulu diecesei stralucit si lumanat, candu si, care'lu incunjura cu radiele inventatiurilor sale immultiescu stralucirea capului, dela care sau lumanat cu acea inventiatura, numai atunci va si respectat capul trupului, Tatal si parintele unui trup moral, candu si sii aceliasi parinte 'naintea celoralte natiuni, care ii impresúra, pentru buna, intielepta si lumenatéra lor portare — ori si respectati; numai atunci vor nimeri calea catra unu viitoriu mai fericit credintiosii aceiasi religioni, candu de capul lor lumanati de inventiaturi vor strabate intunerecul prejudiciilor si alu neisciintii. —

Are lipsa diecesa Aradana de pastoriu, dupa cum dice Christos la Ioan c. 10, v. 11. „Eu sunt pastorul cel bun, pastorul cel bun sufletul meu isi pune pentru oi.“ Ca dare pre Maria Ta, se te invreaniceasca Ddieu ca in acésta turma se poti dice cu Christos: „Eu sunt pastorul cel bun, si me cunoescu oile méle, si eu le cunoescu pre élle. Iara neimitol fuge si vine lupul si repesce oile, ca lui nu é de oi.“ Din inima doresce clerul si credintiosii diecesei, oile Turmei cei sfinte grigii Marii Tale incredintiate, — si asia pastorul spereadie in Maria Ta acésta turma cuvintatóre, ca se se pôta indulci de glasulu unui asia pastoriu, care 'si iubesc oile sale, si le povetinesce la pasiunea cea mantuitóre si folositóre. Despre asia pastoriu dice S. Petru 1. carte, cap. 5, v. 2. „Pasceti turma lui Ddieu cea dintru voi, cercetandu o, nu cu sila, ci dupa voé si dupa Ddieu, nici cu agoniselele ne drepte (spre dobenda) ci cu bunavointia.“ V. 3. „Neci ca candu ati stapini clerul, ci pilda facanduve turmei“ Cu asia blandetie si esemplu au increstarat lumea archipastorii crestinatati cei din veacurile dinteiui: S. Vasilie cel Mare, si Ioan Gura de aur, S. Grigorie Nisensul pastorindusi si casele si turmele sale cu asia blandetia si marire cat aici intru acésta lume au meritat dragostea turmei de ei pastorite, si in ceriu a se numera in chorul sfintilor. — Ca nu éste dignitate pre parament in care un muritoriu sa se pôta face mai usior placut publicului de cat archipastorul si episcopul turmei sale, avendu cele de lipsa spre traful vietii, si nesindu silit siesi a si aduna co-

móra pre pament, carea molile si rugina o manenca, ci a face bine supusilor sei, neamului si oilor sale, ca se'lu petréca cu lacremile binecuvantarii in morment, ca si in cea lume se i se pótá dice: binecuvantat e cel ce vine intru numele Domnului. — Ca a face strins il indatorédia tóta scriptura si a legii cei vechi si a cei noe, unde Ddieu dice, ca sangele incredintatiilor lui din manile lui ilu va cére, si unde la Exechil cap. 34, v. 2, 3 si 4 patrundiatore amenintieri injépta Ddieu pastorilor celor necredintiosi si cu asprime domnitori. —

Inalt onorate Domnule Eppe! sciu io prébíne cumca ómenii cei ce pórta dregatorii inalte, multora le pot da pane si dregatorie mai mici, si tocma pentra acea, la carii nu leau facut dupa voé ca dragostea care o are fie care om spre sine intru atata se innéca in posta iubirei sale, cat crede ca ori ce bine le facu lor alti, acela alu face pentru ei sunt detori, si acésta ori cat de nedrépta pare re se vede a fi, inse é forte drépta despre cei mai multi egoisti ai timpurilor nòstre, cu carii é plina lumea, carii nu si aducu a minte de cuvintele S. Pavel 2, cor., cap. 10, v. 18. „Ca nu cel ce se lauda (commenda) pre sene éste ales, ci pre cel cel commenda Domnul.“ Si asia unii ómeni de acestia ne'ndestuliti cu sórtea sa, in locu de asi versa veninul neindestularii sale in aér, mai voiosi il versa a supra ómenilor celor mari, ca socotescu, ca eu atata se vor inaltia mai tare, cu cat or puté cleveti pre ómenii cei pusi indregatorii inalte. —

Si macarca arareori se'ntempla acea ca ómenii cei adeverat mari cu susletul si indregatorii pusi sa se silésca spre stricarea celor supusi ai lor, si mai mici de cat ei, ci mai virtos pre aceiai gonescu, carii séu cinstea, séu mergerea lor inainte indregatorii a o impedeaca se silescu, ca acel om mare, care pre cei mici, carii nui pot strica lui, decat prin a sale slabitiuni il vatama, il gonescu de multe ori pone la móerte, acela grodiavu pecatuesce in contra umanitatii si legii lui Christos, si de aici urmeadia apoi ca tot omul avendu ómenii sei, si asia si cei mari si cei mici 'si facui nimici ai sei, ba de multe ori si aceia, carii se dicu amici sunt in ascuns inimici, cum din contra sunt carii nu s'arata amici, ferinduse de lingusituri, si intru ascuns sunt cei mai fideli amici de multe ori; pentru ca dregatoria inalta mai de graba stirnesce pisma, si si pentru acea ca miseii pisimasi prin caderea celor mari spereadie o dobenda grasa, fiindu ca folosul in

ómeni é acea ascunsa putere, care tóte patimile omului le misca. Din acest indemn scrisa Marcu Aurelie, cesarul strabunilor nostri amicului sei Pollio: „Nici odata amice nu mi au fost mai bine de cat candu aveam numai unu serbitoriu, dupa ce me puse Cesariu toti se facura serbii mei, macarea pe dreptul io sunt serbul lor, inainte de imbratisarea gubernatiunei binelui publicu a tuturor ochi cautà spre mine, acum ca Imperat vedu, ca tóte limbile asupra mea se ascutiescu, acestea tóte amate Pollio pentru acea tile scriu, semi pismuesci sórtea de mainainte.“ Acésta este decomunu sórtea ómenilor mari. —

(Va urma.)

UNU DOCUMENTU.

Nos Capitulum Cathedralis Ecclesiae Albensis in Transsilvania, Memoriae commendamus, tenore praesentium significantes, quibus expedit universis: Quod nos in sequelam Decreti-Excelsi Caesareo Regii in Transsilvania Gubernii, die 3. mensis Iunii, anni 1852, sub Nro. 11,666/2159 1852 pro parte Communatum Pagorum Zernesti, Brann et Cointeressatorum, qui sunt in Barcia, omniumque, et singulorum Incolarum in nominatis pagis habitantium, super Requisitione et Reinventione litterarum et litteralium Instrumentorum in Sacristia seu Conservatorio Capituli nostri nefors existentium, praedictas Communitates, juraque sua, quomodo cunque tangentium et concernentium, requisitarumque et reinventorum, si quae fuerint, pro futura jurium Suorum Cautela in Transumpto nostro sub munimine Sigilli nostri Capitularis authenticí Extraditione — exarati, et emanati — adhibita quam diligentissima Actorum Capitularium disquisitione, reinvenimus tandem in Sacristia seu Conservatorio Capituli nostri sequentes litteras Exemptionales divi quondam Regis Wladislai, Protocollo Ambroisi Bárkai, Capitularis quondam Requisitoris authentico, sub pagina 71 illatas, tenoris sequentis:

Paria quarundam Litterarum, pro Civitate Brassoviensi, ex ipsismet Litteris originalibus transsumptum.

Nos Wladislaus Dei Gratia Rex Hungariae, et Bohemiae etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit, universis: Quod Nos tum ad humillimae Suplicationis Instansiam fidelium nostrorum Circumspectiorum Nicola

de Cibinio, et Michaelis Veres, Civium Civitatis nostrae Brassoviensis per eosdem nostrae propterea porrectam Majestati, tumque etenim, imo potissime eo respectu, ut eadem **Civitas Nostra Brassoviensis, una cum Possessionibus ad eandem spectantibus, et pertinentibus, magis quiete et pacifice vivere et propterea Incolarum, et populorum multitudine ampliari, et decorari possint.**

Universas possessiones et Villas, et per consequens omnes jobbagiones et incolas dictae Civitatis Nostrae Brassoviensis, puta: Purkerez, Zayson, Thatrankfalva, Hozysalu, Zentmihal Falva, Thyrkes, Bachfalu, Kryczpak. — Apaczya ad Castrum Torch-ac Sarkany, Mykesalva et Uyfalu ad ipsam Civitatem Brassoviensem, nec non Zernyesth, et Thokna *), ad Ecclesiam Parochialem Beatae Mariae Virginis in eadem Civitate Brassoviensi fundatam, spectantes, de medio Regnicolarum illarum partium Regni Nostri Transsylvaniae, ex speciali gratia Nostra, perpetuo duximus eximendos, exonerandos et supportandos; Imo eximimus, exoneramus et supportamus praesentium per vigorem. — Decernentes, ut ipsi deinceps, et in antea, tam in solvenda Contributione, sive taxa Nostra Regia, quam etiam, exercituando, in medio Saxonum nostrorum connumerari, et cum ipsis Saxonibus nostris etiam exercituari, et omnia ea facere debeant, quae alii Saxones Nostris facere tenentur. — Quo circa Vobis fidelibus nostris Magnificis Comiti Petro de Bozin, et de Saneto Georgio Vayvodae Transsylvaniae et Ioanni Bornemizza Thesaurario nostris, ac etiam futuris Vayvodis, et Thesaurariis nostris, eorundemque Vice Vayvodis, et Vice Thesaurariis; — praeterea dicotoribus et exactoribus quarumlibet taxarum seu contributionum Nostrarum Regalium in illis partibus Regni Nostri Transylvan. nunc constitutis, et in futurum constituendis praesentes visuris, harum serie firmiter praecipientes mandamus: Quatenus a modo in posterum universas possessiones et villas, et per consequens omnes jobbagiones et incolas, tam ad praedictum castrum Torch, ac etiam dictae Civitatis nostrae Brassoviensis, et ad Ecclesiam Parochialem Beatae Mariae Virginis in eadem Civitate nostra fundatam pertinentes, ad solvendas Contributiones vel taxam Regiam nostram, sive etiam ad exercituandum cum Regnicolis nostris, contra formam praemissae No-

strae Exemptionis arctare, et compellere, aut eosdem in personis, rebus, et bonis ipsorum impedire, turbare, vel quovismodo damnificare nusquam et nequaquam praesummatis, nec sitis ausi modo aliqui. — Praesentes autem, quas secreto Sigillo Nostro, quo ut Rex Hungariae utimur, impenden- communiri fecimus, post earum lecturam, semper reddi volumus, et mandamus, praesentanti. — Datum Budae in Vigilia beati Jacobi Apostoli Anno Domini Millesimo quingentesimo. — Regnum Nostrorum Hungariae anno decimo, Bohemiae vero tricesimo. — Et a sinistra parte subscriptum erat. — Ad Ronem Sigismundi Thurzo Secretarii Regis, in calce ear. S. Thurzo.

Nos itaque taliter requisitarum, et in Sacristia, seu Conservatorio Capituli Nostri in praementiato Protocollo dicti Requisitoris quondam Capitularis Ambrosii Bárkai authentico insertarum, ibidemque, reinventarum praescriptarum Litterarum exemptionalium tenorem, et continentiam de verbo ad verbum, sine diminutione vel augmentatione, variationeqae prorsus aliquali praesentibus Litteris nostris inserentes, Paria earundem, praedictis Communitatibus, ac Incolis dictorum Pagorum et in specie Plenipotentiario earundem Communitatum Nicolao Tettarul, per easdem ad id transmisso Jurium suorum ubiorem futuram ad cautelam necessaria sub Sigillo Nostro Capitulari authentico, conscientiose extradeditimus.

Datum feria quarta post Dominicam Sanctissimae Trinitatis, incidente in diem vige simam quintam Mensis Maji. — Anno Domini Millesimo octingentesimo quinquagesimo tertio.

(Sig.) Lecta et extradata
per eosdem Capitulares.

ПЕ РОМЪНІЙ АЧЕСТАШ ДОКУМЕНТЪ СОНЬ АША:

Ной капітальзъ весерічей катедрале (епіскопетші) din Беліград ѧп Ardealъ при ачеста фачемъ de штире тутвроръ кърова съ къвіне; къмъ ной ѧп ѣрта декретълъ джалтълъ ч. р. гъвернъ din Ardealъ датъ ші ешітъ за 3. Іюнь 1852, съв №р. 11,666/2159 1852, пентръ комюніцълъ сателоръ Зърнештъ, Бран, ші ѧппрѣзъ ѧнтересації, каро съвтъ ѧп П. Бжреи ші пентръ тодї ші пентръ фіекаре локвіторіз din інспітеле сате, ѧп отпѣтълъ (трѣа) черчетъръ ші реафлъръ христовелоръ ші

*) Tohanu. Se tiparesce in toamă după copia. R:

інстриментелоръ літерале, каре поге сар афла дп сакрістія саѣ консерваторівъ капітальні пострѣши каре сар атіце ші арѣ пріві орї ші квітъ за фрептвріле презіселоръ комітітъші каре чркындасе ші афльндасе съ; че дѣтъ афарь дп транссвітъ (дп копія de лінне орігіналъ) пострѣсвітъ тѣріа сіцілазі (печетей) пострѣ капітальні автентікъ спре але серві спре сігнанца ші анърапреа фрептврілоръ сале, + дѣтъ че атъ чертетатъ къ тогъ елінца актеле капітальні, атъ афлатъ дп сакрістія саѣ консерваторівъ капітальні пострѣ бртъторівъ доквітъ есемпіоналъ (de еквітіцъ) дела Рече в Владіславъ, каре саѣ фостъ петреквітъ дп протоколъ автентікъ аль фостлазі о датъ реквісіторъ капітальні: Амъросів Баркаі, ла паціна 71, каре сюзъ дп бртъторівъ тіпъ:

Паріа впі христовъ пептръ четатеа Брашовълъ стръєвітъ (прескрісъ) дін дисслъ христовъ орігіналъ. —

Ної Владіславъ дін міма лві Демнеzeхъ рецеле Бугаріе ші аль Божемії шчл. дѣтъ de пітіре тв-твроръ къроръ се квітіе фъкъндѣ квіносвітъ пріп ачестеа, квітъ пої атътъ ла преа втіліта черере а кредінчонілоръ поштрі черквіспепці (істегі) Ніколае de Чібініо (Сібіанъ) ші Міхайлі Вереш, че-тьцепілоръ дін четатеа пострѣ Брашовъ кътъ ий маї къ сімъ дін ачелъ респектъ (прівіцъ), къ а-чесаш а пострѣ четате Брашовъ дінпреснъ къ посесівіле (сателе Іовьці) че се дінъ de ea съ погъ трі маї одіхнітъ ші маї пъчвітъ, кааша съ се погъ тѣрі пріп твадітма локвіторілоръ ші а попорвлъ ші съ се погъ дпфртмседа. — Амъ афлатъ дін градіа пострѣ спедіаль а екіма (а сквіті de гретвіцъ) * десгревна ші а стіпнітра пептръ тогъдеавна ба ші екімтъ, десгревнъ ші езвіпортвітъ къ вігіреа (пѣтере) ачестора дін мі. жлоквілъ локвіторілоръ че сютъ дп нѣрділе ачелеа арделене дін ретнілъ (краймеа) пострѣ пре тоге посесівіле ші вілеле (таереле) ші пріп бртаре пре тодї ювації ші локвіторій зісіе постре четъді Брашовъ, адікъ: Пѣркъреці, Zaicon, Татрапфалява, (Сатвілъгъ) Хософала, Съптъ-Міхайліала, Тіркеші, Бачфала, Крісвак, Анаша че се дінъ de ка-стелъ Торкъ (костеів Бранълъ), ші Шъркаіа, Мі-кафала ші Біфала (Нобъ) че се дінъ de четатеа пострѣ Брашовъ, преквітъ ші Зерпеніті ші Токна (Токанъ веківъ), че се дінъ de весеріка парохіаль къ храму ферічітѣ вергіре Маріа че се афль фундатъ дп ачесаш а пострѣ четате Брашовъ. — Декретъндѣ (хотърпені) ка ачестія не віторілъ а-

тътъ дп пілтіреа контрівзівіеї саѣ таксеи постре рецелітъ, кътъ ші дп оствішре (кътълітъ) ла ресбоїс съ се дпвітре дптре сасій пострѣ ші дін презвітъ къ сасій пострѣ съ ші тілітезе ші съ фіе даторі а фаче тоге ачелеа че сютъ даторі а фаче алдї сасій аї пострѣ. — Петръ ачеса воль кредінчонілоръ пострѣ тапіфічілоръ (търіділоръ) коміте Петръ de Bozin ші водеї (войводлазі) Ардіалазі de сілітѣ Георгіш ші Ioan Борнеміса, Тесаврарлъ пострѣ, преквітъ ші твівроръ воівозілоръ ші тесаврарілоръ пострѣ челорѣ бртъторі, преквітъ ші вічевоівозілоръ ші вічесаврарілоръ лорѣ — афарь де ачеса дікаторілоръ ші ексаекторілоръ (скудъторілоръ) де орї ті че таксъ саѣ контрівзівіеї де але постре рецесті, каре сютъ опідіаці (ржндовіді) еквітъ ші че че се ворѣ констітві (ашеза) не віторілъ дп ачелеа нѣрдї але Arpdéлазі дін ретнілъ (квія) пострѣ, карій ворѣ веде ачеса христовъ, пріп ачестеа къ тѣрі порвічіндевъ въ демъндітъ: ка de аічі фіколо пре пічі дна дін тоге посесівіле ші вілеле ші пріп бртаре пре пічі дп ювація ші пре пічі дп ю локвіторі, каре съ дінъ de презісвіа ка-стелъ Торкъ (кастелъ Бранъ), орї de пітіга пострѣ четате Брашовъ сеѣ de весеріка парохіаль че есте фундатъ дп ачелаш а пострѣ четате къ храму фінітѣ фечоре Маріеї, пічі одатъ ші пічі ка квітъ съ пітізації пічі съ дпгъздіції съ чева модрѣ аї стръетора ші аї сілі дп контра формії преті-сеї пострѣ експедіціві (сквітіръ) ла пілтіреа контрівзівіеї саѣ таксеи постре рецесті орї ла тілі-твітѣ къ лъкоіторій пострѣ дірані, пічі съ квітізації аї фінідека, аї твіврор, не ачестія ші пічі дптр-нідѣ модѣ аї пъгъві пре еї дп персопеле, дп лакві-ріле ші дп вініріле лорѣ. — Еаръ христовълъ ачеста пре каре атъ мандатъ, съ се дптърэскъ къ сіці-лазі (печетеа) пострѣ сеяретъ дптпендентъ (атър-натъ) не каре ка реце аль Бугаріе дп дптр-вітъ, воітъ ші порвічітъ, ка дѣтъ че се ва чіті съ се дптъркъ дпдърптъ тогъдеавна пресентъто-рівітъ (дпфъшітърівітъ).

Датѣ ла Бѣда дп Іажевілъ сілітѣлъ апост. Іаковъ ла апѣ Domnіlъ 1500, аль Domnіeї пострѣ дін Бугаріа а 10. Іаръ дін Божемія аль треізечелоеа ші de партеа сгънгъ ера еквітѣскрісъ :

Ad Ronem Sigismundi Thurzo, секретарѣлъ рецескъ. — Еаръ ла кълкъві : S. Thurzo.

Дрептѣ ачеса пої дѣтъ къпоштіцъ съвѣтъ сіці-лазі пострѣ капітальні автентікъ атъ датѣ афарь презіселоръ комітітъдѣ ші локвіторілоръ дін пі-тіеле сате, ші deосеві Domnіlъ Ніколае Тътар,

ка племіннє тепціатвль ачелоръ котвпітъдій че фъ
тръмісѣ спре ачестѣ скопъ, паріеле експозіонале-
лоръ, каре воръ десерві пептръ вітореа ші таї
пеларгъ апърареа а дрептврілоръ сале ші пе каре
дспъ Фъкъта черчегаре леатъ афлатъ дні сакрістія
саѣ консерваторівлѣ пострѣ капітвларъ (жп архі-
ввлѣ дъреї Ardeaalvavі скрісе) дні претенціонатвлѣ
(Жпайтѣ поменітѣ) протоколъ автентікѣ алѣ zic-
лзі реквісіторъ капітвларъ фостѣ къндва Атвросіе
Баркай, ші дспъ че аколо леатъ афлатъ; атъ скрісѣ
жп ачесте літере але пострѣ копрісвль ші кон-
ціпереа прескріселоръ літере ессенціонале (карте
іттерет. де скітіць) діо кввнитѣ дні кввнитѣ
Фъръ де орі че тікшораре саѣ адавцере орі скітваре.

Датѣ дні zioa а патра дспъ дспінека сіпітей
трейті че каде дні zioa а 25. а лунеї лзі Mai 8 а.
пвлѣ Domnul 1853.

С О Р И Н. (Легендѣ твртепеаскъ.)

Фіоріца.

Не малвя Іаломіцей, етерне лъкріміоаре
Че din Карпата цеанъ се варсь кътіел,
Жп Фондѣл зпей сільве кв dece фрвпішоаре
Се днълда одать, ѡп штіттел кастел.
Аколо свят о леасъ, пе тѣньї ръзгъматъ,
Ка флоареа че се плеакъ пе вльстѣріка са,
Фіоріца се гъндеинте, тіпн цеана са богатъ,
О ліпъ лъкрішоаръ, пънпюнд се легъна.
Ера момента-ачела, кънд пасереа ръпіть,
С'асканде 'п қоата верде а кътвлѣ роос;
Кънд червл се преведе жп валеа жпфлоріть,
Саѣ валеа жпфлоріть дні червл чел стелос.
О азвъ сзявъ дівка пе флорічеле
Ші ръспіндеа 'ндеарте шіросвя двлче ал лор,
Еар знд' армоніюасъ, ржжнд пе петрічеле,
Върса жп сінвя сереї вп ввет пългътор.
А сереї арпіоаръ, твітъ 'п лъкрішоаре,
Пе плетеле кънпієл ічі коло се лъдіа;
Денарте вnde zioa апнє дспъ соаре,
Пе піште стъпчі de авбр о разъ таї лжчіа,
Ка вп кратер че apde ші 'неакъ жп въпаіе
De фелвріте феде, вечіпн твпшішорѣ,
Гірландъ de флорѣ роши пе коамаї чеа вълаіе
Че zioa дспъ сіне, лас а търж пріп порі.
Фіоріда-ї жнпъ, тъндръ, ші креште 'п ферічіре;
Е жнпъ ка 'пчептвль а тот че ё градіос!
Еар фрвтвседаї двлче ка тъпра гъндіре
Че фермекъ вп сзфлет де ферічірі сетос.

О фрвтвседъ рапъ, стреіпъ, жпцереаскъ,
Пе каре, осесіnd'o din алте кіпврї тїй,
Стъ оківл кв пльчере ка съ се odixneаскъ
Ка пе стежарвл верде че апаре жп пвстїй.
О коашъ ресфъцать de д'альв вътішоаре,
Шъреа къї жпплетітъ кв гъльвіаре флорї;
Богатъ ші ревель, рвпеа а еї прінкоаре,
Ші ка о плоаіе d'азр, къдеа adece орі.
Съв фрвптеа еї рътвнд' с'аркаѣ дозе спрічепе
Ка дозе салве д'азр, іар окї літпезї, вїй,
Ardeaѣ съв але фетеї ствоасе тъндре дене,
Кът флвтврл че алеаргъ пріп спації пі кътпї,
Кътпїнд съ жптълпеаскъ modesta віорікъ,
Възънд аї еї окї тъндри, пе фац'ї се лъса,
Ші веат de волгптате, гвріца лзі чеа тікъ,
Съ фвре-о сърттаре din окї еї, къта.
Е алвъ ка чеа спвтъ de валврї фвгътоаре
Че вътвль ръспіеште п'ал търілор пвстїй;
Гвріца еї дескіс пе флорї de лъкріміоаре,
Есалъ tot d'одатъ шіросвя лор чел вій.
Еа есте ферічіть, ші 'птімпіп 'п віацъ
Орі каре авроръ че віне а 'ї zімві;
Ка ші анатвль каре антеаптъ кв двлчеандъ
Съ казъ-о сърттаре din гвра че ар ізві.

Dap de o zi дврреа пе фада еї с'авате;
Copin тврвръ траїв'ї cenin ші різътор.
Еа 'пцълесесе пъсвя че пе Copin стръвате,
Ші нз пвтва ръспінде ла тъпвр'ї амор.
А стелелор реціп се 'надъ кв тъндреде
Пе кале 'ї жпфлоріть кв авр жп азр,
Върсънд ляпін двлче п'але кошлє феде,
Пе окї еї албастрі, зтврід' d'зп влонд самар.

Copin стъ ла пічоареї . . Copin кв лъкоміе
Прівеште фац'ї двлче прекзп вп кълвтор
Че вмпвл рътъчеште п'а търілор пвстїе,
Ші аджикъ кътръ дъртврї вп окїв квпріп de dop.

— „О віац' а віедеї теле, а віед'ті тврвратъ!
Жп zice кв кълвръ Copin чел жптрістат.
Еж воїв плека пё о кале . . пё о кале депъртатъ,
De зnde нз таї віне ачел че а плекатъ . .
Сълт de пріос аїче, сълт кіар о грехтате
Че тврвръ жп ляпіе аї тъї двлчи апішорї . .
Ліпсіреа тіа ва штерце ценеле тале зdate,
Ші пе фрвтоаса-дї фац'ї ва сътвла ea флорї.“
— Крепі тв къ ешті поваръ жп віаца тіа, Copine?
Нз, нз! dap даќъ 'п ляпіе тв вреї съ рътъчештї,
Ші даќъ крепі къ дорвл че сімд' тв пептвя mine,
Кв тіжлоквл ачеста тв подї еїл ръспіештї,

Те дѣ атвѣчъ дѫнданъ! еар соръ-та рѣтасъ
Гъndi-ва л' ал ей фрате жп лѣтє стрыінатъ:
Еа жи ва тоарче страіе de авр ші тѣтасъ,
Не кънд ел ва стрѣвата пшъпта дѣпъртатъ.

Copin атвѣчъ рѣспунде: жп цара дѣпъртатъ
Жп каре тѣтє войз дѣче, о жпцер преа къратъ!
Нѣ есте тревѣндъ de вроо танта Богатъ;
Аколо ал течъ свѣлет, de вълтврї легънатъ,
Се ва 'новъл жп аер ка жп тѣреце страіе;
Іар флоріле de авр късвате пе вестмънтъ,
Вор фі ачеле стеле фрѣтоасе ші вълаіе...

Фіоріца плеакъ капбл ші катъ жп пътъпт.
„О двлче копіліць! вртъ кв тінереде,
Тв сінгврікъ віаца фъккесеі съ ізвеек;
Тв сінгвръї даі фертек, пльчере ші влъндеде,
Ші тъ 'ndemnaі пе mine жп ляте съ тръєеск;
О віацъ-а віедеі тел! de тъ ізвеаі тв оаре,
Съв двлчеа та прівіре, апі-тї ар фі 'нфлоріг;
Дар вай! аіч жп ляте атара зреітоаре
Скріесе din пайнте : ал тордї логодіт!“

— Ax! zice Фіоріца, де аш фі авт п'ятере?
Дап інімель, Соріне, нз поці а порвпчі.“

— №₂, №₃, ръспвнсе лжкъ копілъ въ дэрере,
Орі каре е ка mine, №₄-е локъ лягъ ачі...
Фрътоась копілдъ! еў волгъ плека din ляте,
Ші дзпъ mine пімені, №₅ ва тай лятрева;
Лза-волгъ дзпъ mine ші втвра mea ші пзте,
Ші пімені пічі одатъ №₆ ва тай кішта.

Ди зрът-тъ нз ва плънче пічі о фіппу' йзвітъ:
Нъчі лакріта че здъ тортъвтъ de стрыпін,
Е роа dimineдеї пе тіріштъ ръсіпітъ;
Еар гласва каре'л пльнче-е ал въптвілі саспін!
Ди zioa дъчей сале d'аічі, ди пічі о касъ,
Кк вълврі пегре прагвл, п'о фі акоперіт,
Ші кспеле de авр сувавор л'ачеа тасъ
Ди тъпеле ачелор че атъта а йзвіт.

Кінд крівъцял сяфла-ва жи вуїле-оїліте,
Еї пльцевор чел арбор че тітпял а зскат!
Міші вор адчче амінте de зілеле 'пфлоріте;
Дар къльторъя сінгэр ва фі de тоді вітат!“
Аша ворбі копіял, дар пльпсва жи жпнеакъ...
Фіоріца сімте'п сінг'ян dor сефшіттор:
Се жтпле окі 'н лакріті ші капзя і се плеакъ:
Жи сінгя знеї росе, с'зпеште пльпсва dor.

Сорин пърчеде 'н гъндзрі; еар тъндра Фиоріцъ,
Ръварсъ сінгврікъ за пълпс ръкорітор.
А стелелор редінъ сърстъ а еї гзріцъ,
Ші австръя ресфачъ богатъ' перішор.

Містецтв.

(О сальда квртеа Домпрадж.)

Fina Bičtieppa, címei-

Феріче тъ пътеште ачөл че пъ тъ штіе !
Ел аре дрепт а зіче, къчі еў сюп ферічіт.
Ері жикъ п'авеат масъ, тръят жи съръчіе,
Жп вътра пеаверей аскъпс, деспредзіт.
Бы къне кіар, вп къне, пъ фѣ таї ръж ка mine.
Iap астъзі венетікл че п'авеа че тъника
Нъ пътаї аре старе ші гастъ орї че віне;
Дар къртеште цара ші фаче орї че ва.
Ачей че таї пайнт пъ вреаѣ пічі съ'мі ворбеаскъ,
Ачей че жи пічіоаре юрі жикъ тъ стрівеа,
О ржес ал отенірі! azї, тъндри съ'мі ворбеаскъ,
Къ лаудъ, къ фаль, аштепт ла скара теа;
Ат аэр, ат пътере : ші къ о ворът, старе
Ші віацъ фіе кързі пот да ші пот ръні:
Воінца теа жи камеї пъ афълъ 'птішпінаре,
Ші простял се гръбените спре а тъ пізмі :
Хеї віне ! dak' ачесте се кіашъ ферічіре,
Еї ал квънт съ зікъ къ еў сюп ферічіт.
Нъ штів жи че 'птішперек се перде а теа гъндіре,
Кът віаца mi-e амаръ, кът траівл mi-e сюгіт.

(Лиші веде кіпвл якірз о оғлайнъ.)

Ах! фада тaea чea слятъ, гоненіте орі че прівіре!
Её дисемі жи огліндъ прівінд тъ. дисемп'ятит!
О, кліпъ, с'ам о фадъ, чё ар дисевла ізвіре,
О, кліпъ, ші а тaea віацъ ацвіе жи топткнит!

Орі каре'ї фі п'ятере, тв, че мі-аї п'єс не фрвле
Аст съпн че тъ'пфюаръ, че п'ял ат терітат,
Тв, че съв флою аскнис'аї пъпърчі спрквате крвле,
Ші віаца отенеасъ кв воале-аї джтрістат;
Тв п'яшті, п'я, дрептате!.. саў тоате ачеле реле,
Продвсвс'аї дж ляте фърь de штіреа та!
De съпн ачесте тоате фъпітвр de але тале,
Н'я, п'я, ей пічі одать, тъм'єе п'я'ді воіз da.
Кънд п'я въпоск прічина, din каре пашті дж ляте
Нічі ерввр веніноасе, пічі шърпеле-отръзвіт,
Нічі воале, пічі ах!.. спвне, містеріоасе п'яме,
Фър de ачесте реле фіндуар фі періт?

Пріп тръпселе се цине а лътвей армоние?
Аă фост требвінчоace неапърат аїci?
Ка віпеле пріп реле съ поать съ се ціе
Прекът пе а спъс атъдіа філософі таңдътміш?

Дар тъ, пе акърві воіе а'наітат фііінда,
Тъ, каре ле фачі тоате, din хаос, din пімік,
Че ставіль фаталь цў'a'пнедекат воінда,
Довѣт фъюз de реле віпел ё ар фі пінік?

Дар че зік? спре а ціне а лятеј армоніе,
А требліт ка форма съ ті-о ватжокорешті!
О ляте! ешті феріче, ші тблдътеште тіе,
Къді прип а тіа саудіре, тѣ тішті пі віецбеніті!
Дар ворведе світ ворвє! ей че війт фаче оаре?
Че ам съ фак? аіче пі віне астъзі еа?..
Но о съ фіе пвпта! ла кврте астъ сеаръ?
Къдіва воінічі дп вімвръ ... Фіоріца есте а тіа.

Gina, Domnul Mircea.

Мірчea, інтр'пнд пе гъндірі.

Тѣ ешті съртане Gino? че вреі съ'ті світ тѣ тіе?
Ей ам аї спіне твлте; везі тѣ, війт а сфърши
Фъквт-шам вр'одатъ, връпнд се ай певръпнд ръх ціе?
Асвпра тіа пітіка тѣ пі ай а кврті?
Н'асканде, чі дмі спіне, аі съ тіе пльпні de mine?

Gina.

Но! но, діа днпротівъ, преа'палт стъпнла тѣ!

Мірчea.

О таінь че'ті днгіацъ съпцел тѣ прип віне,
Че'ті деңпртреазъ сопнла шіті фаче траізъ греј,
Війт съ дескопер ціе ... дар ка отрава віе
Бчіде по ачела че зпівъ ръх кв ea!
О таінь че тот отвъ, 'нainte съ о штіе,
Ар тревті съ роаце, ші а се квтіпека!
Дар пі; тѣ п'ті ешті отвъ, кв тоат'ата крedingъ...
Ачела вроіт съ п'айті пічі гвръ а ворві,
Нічі окі ка съ зъреаскъ, пічі ішті съ сітцъ,
Нічі вое ... ка квдітъ че тревв-а лові...

Gina.

Стъпнле. фъ кв п'їре тот че ті се кввіне...
Сдровештешт'п пічіоаре, ші зі аша війт ей!
Війт съркта пічіоар'ді, зікннд: вісі de tine,
Е дзлче съ лас віада, о скітп стъпнла тѣ!

Мірчea.

Атвпчі аектатъ, Gino, ші фіе-ата крedingъ
Съ п'ді ръпв-шіада ... че шті? че д'ам ворві?
А! шті? .. дар маі 'нainte, арпк'ата воінцъ!
Арпк'а та гъндіре! філ рече, атвпчі! ..
Філ рече ка о стъпкъ; дар тъ прічепе віне!

Пе кънд ал тѣ п'їріте domnea п'ачест пътъп,
Къді ва кврі din ыръ порпіръ кътъръ сіне
Ші! даръ ып фел de апъ ч'л дзсе дп тортъп;
О апъ каре adoарме, дар каре пі отоаре;

Ші ввпвла тѣ п'їріте фъ днгропат де віш...
Че? тѣ пі третврі Gino? пімік пі те 'пфіаръ!
Дар днтьплареа фаче дп царъ domn съ віш,
Къді-ва пе ла зреке снваръ коарда тордіе
Ачелор чел вісі ... тѣ шті? л'ам десгропат...
Ші ввпвла тѣ п'їріте, ачеастъ прадъ а сордіе,
Дп гроуп'ї, дп жоштівг'ї, не фадъ ера вілкіт!
Съпн квт къ се вътвсе дп кінврі, дп дхрере,
Не кънд дп сінвла тордіе d'одатъ 'са трезіт!..
Тѣ днпдъледі, о Gino; че сете, че пльчере,
Ей сімд de ръзввпаре? .. тінгтвла а сосіт...
Ачей че ор съ пеаръ світ песте доіспреже...
Везі, пвтеле лор тоате ле ам днсемпнат ачі!..
Де сръ есте пвпта ... тѣ днпдъледі? філ рече!
Ачей че ор съ віе d'айті п'ор таі еши!..

Gina.

Мъріа та, дъ-мі вое с'адаор дозе пвті...

Мірчea.

Че? тѣ квоншті ші п'алді? zi, zi, съ'т шті? ші ей!

Gina, за о парте.

Е време... віла ші алтвя дмі світ ыръді дп ляте;
Ші фър дп ей таі лесне ацвпг ла целвла тѣ.

Скоате о лістъ ші о дз азі Mіrchea: аної таре.

Четешті! тоді ачешті ері сеаръ с'адвпаръ;
Ворвіръ съ тіе срре ... везі ліста твтврор!..

Мірчea.

Ах! съ'ті ръпеаскъ тропв! тъпіа тъ апась!
Ах! съ'ті ръпеаскъ віада! ші ей днкъ пі тор!
Copin, ші Філіп днкъ!.. чіздатъ днтьпларе!
Copin кресквт ла кврте-ті; ші Філіп ч'л квпн!
Ей днкъ тъ дншалъ!.. о ляте!.. о твтаре!
Мъпіа тъ авате ... съ тор орі съ'ті ръзввп!
Ах! віно, віно іште, амаръ ръзввпаре,
Ші адапт' кв ал тѣл съпнде сетос свфетвла тѣ!..

Gina.

Стъпнле, ла пічіоаре'ді ей світ дп аштептаре...
Zi, ші а та поропкъ днденпіні-війт ей!..

Мірчea.

Съ'пчеапъ пвпта! дать! .. дар, преоції съ віе,
Ші'п вімвръ тот d'одатъ съпці тортъп кв зор;
Съв але сърквтореі короане різзтоаре
Шерпі веніноті ші пегрі с'асквпз лімба дор.

(Ва зрма.)